

Vlaams
Parlement

ingediend op **252** (2014-2015) – Nr. 1
16 februari 2015 (2014-2015)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Jelle Engelbosch en Francesco Vanderjeugd

van het verslagmoment
over de Europese Ministerraden
Landbouw en Visserij

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:

mevrouw Cathy Coudyser, de heer Jelle Engelbosch, de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, de heer Jan Van Esbroeck, mevrouw Sabine Vermeulen;
de heren Jos De Meyer, Bart Dochy, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Johan Verstreken;
de heren Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;
de heer Rob Beenders, mevrouw Els Robeyns;
de heer Johan Danen.

Plaatsvervangers:

de heren Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, mevrouw Tine van der Vloet;
de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Michel Doomst, Jan Durnez;
de dames Lydia Peeters, Freya Saeys;
de heren John Crombez, Kurt De Loor;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Stefaan Sintobin.

INHOUD

1. Toelichting bij de landbouwdossiers door de heer Pieter Lietaer.....	4
1.1. Raad 10 november 2014.....	4
1.2. Raad 15 december 2014	4
1.3. Raad 26 januari 2015	5
2. Bespreking	6
3. Toelichting bij de visserijdossiers door mevrouw Barbara Roegiers	8
3.1. Raad 10 november 2014.....	8
3.2. Raad 15-16 december 2014	8
3.3. Raad 26 januari 2015	9
4. Bespreking	10
Gebruikte afkortingen	11

Op 28 januari 2015 organiseerde de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een verslagmoment over de Europese Ministerraden Landbouw en Visserij van november en december 2014 en januari 2015, met de heer Pieter Lietaer, attaché Landbouw, en mevrouw Barbara Roegiers, attaché Visserij, van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de EU.

1. Toelichting bij de landbouwdossiers door de heer Pieter Lietaer

1.1. Raad 10 november 2014

1.1.1. Wijziging EU-begroting 2015

De heer *Pieter Lietaer* schetst dat de Europese Commissie had voorgesteld om het landbouwbudget met 448 miljoen euro te verlagen. Dat bedrag zou uit het Europees Landbouwgarantiefonds worden gehaald en toegewezen aan meer specifieke noden, zoals de strijd tegen ebola. Uit de landbouwreserve werd al 344 miljoen euro gehaald voor crisismaatregelen die noodzakelijk werden ten gevolge van het Russische embargo op landbouwproducten. Op het voorstel van de Commissie is veel reactie gekomen van de ministers van Landbouw, benadrukt de spreker. Uiteindelijk heeft een grote meerderheid van de lidstaten zich tegen het voorstel gekant. Op voorstel van het Italiaanse voorzitterschap werd een brief geschreven naar de ministers van Financiën die samenkomen in de Raad Economische Zaken en Financiën. Daarin werd gesteld dat de crisis niet veroorzaakt is door landbouwers en dus ook niet door landbouwers betaald hoeft te worden. Uiteindelijk werd het voorstel van de EC ingetrokken.

1.1.2. Diversen

Op vraag van het Italiaanse voorzitterschap werden de jonge landbouwers besproken. Italië heeft een lijst gemaakt van de problemen van jonge landbouwers op Europees vlak en een aantal mogelijke oplossingen geformuleerd, namelijk het verstrekken van kapitaal via de Europese Investeringsbank en het vergemakkelijken van de toegang tot grond door het verlenen van staatssteun. De Commissie was daar echter niet voor te vinden. Ze verwees naar de mogelijkheden binnen het GLB, onder meer de top-up voor directe betalingen aan jonge landbouwers, die voldoende zouden moeten zijn om de jonge landbouwers in Europa te ondersteunen.

Uiteindelijk werden de conclusies van het voorzitterschap aangenomen. Er zou een jongerentoets moeten komen op nieuwe regelgeving die door de Commissie wordt voorgesteld. Er wordt ook gepleit voor een betoelaging van de aankoop van land door jonge landbouwers. Deze conclusies van het voorzitterschap worden politiek wel lager ingeschaald dan raadsconclusies die gesteund worden door de 28 lidstaten.

1.2. Raad 15 december 2014

1.2.1. Schoolfruit en -melk

In februari 2014 had de Europese Commissie voorgesteld om de programma's voor schoolmelk en schoolfruit samen te voegen in een enkele verordening. In de loop van 2014 werd daarover gediscussieerd, maar er werd geen akkoord bereikt tussen de lidstaten. Het Italiaanse voorzitterschap vond het belangrijk om de vorderingen onder haar voorzitterschap te kapitaliseren in een voortgangsverslag. De struikelblokken blijven echter bestaan, namelijk de verdeling van de budgetten over de lidstaten, de lijst van de producten die in aanmerking komen en de rechtsgrond.

1.2.2. Verordening biologische landbouw

In maart 2014 heeft de Europese Commissie voorgesteld om in een nieuwe verordening vooral te streven naar duidelijkere wetgeving over de biologische landbouw. Het streven van het Italiaanse voorzitterschap naar een gedeeltelijk akkoord heeft niet tot resultaten geleid door de grote weerstand van de lidstaten. Zij oordeelden namelijk dat de voorgestelde verordening nog onvoldoende duidelijk was. In de eerste zes maanden van 2015 zal er verder worden gezocht naar een akkoord.

1.2.3. Toekomst zuivelsector

Het aflopen van de quota in april 2015 leidt tot een stijging van de productie en een daling van de prijzen. Bovendien doet het Russische embargo de prijzen verder dalen. Veel lidstaten zijn bezorgd over het post-quotatijdperk en vragen de Commissie om de marktevolutie nauwgezet te volgen. De Europese Commissie merkt op dat de lidstaten afstevenen op een superheffing. De quota zijn namelijk nog altijd van toepassing en door de grote productiestijging zullen die in aanzienlijke mate worden overschreden. De Commissie denkt dat de producenten door de productiestijging al een stuk van de markt inpalmen voor de quota worden afgeschaft. De Commissie zal de marktevolutie in de post-quotaperiode op de voet blijven volgen.

1.2.4. Diversen

De goedkeuring van de plattelandsprogramma's heeft vertraging opgelopen. België was mee vragende partij voor een snelle goedkeuring van de programma's. Dat is belangrijk voor het verzekeren van de continuïteit bij de overgang naar het volgende programma. De Commissie heeft daar rekening mee gehouden. Ondertussen is er al een informeel akkoord bereikt over het Vlaamse plattelandsprogramma. De formele goedkeuring wordt verwacht in februari of maart 2015.

1.3. Raad 26 januari 2015

1.3.1. Prioriteiten Letse voorzitterschap

De belangrijkste prioriteit van Letland, voor het voorzitterschap van de Raad in de eerste jaarhelft, is om tegen mei 2015 een akkoord te bereiken over de verordening over biologische landbouw. De doelstelling is om nog voor de zomer een akkoord te vinden met het Europees Parlement.

Een tweede punt, waar ook commissaris Hogan veel belang aan hecht, is de vereenvoudiging van het GLB. Op dat vlak streeft het Letse voorzitterschap meer naar politieke engagementen dan naar wetgevende veranderingen.

Een laatste prioriteit houdt verband met het Russische embargo en de evoluties op de markt, die het Letse voorzitterschap nauw zal opvolgen. Indien de situatie het vereist, zal een bespreking op de Raad plaatsvinden.

1.3.2. Impact Russische embargo

De Europese Commissie heeft een stand van zaken gegeven voor de diverse betrokken sectoren, namelijk zuivel, varkens en groenten en fruit. De Commissie is van oordeel dat de daling van de zuivelprijzen meer te maken heeft met de hogere productie dan met het embargo. De melkprijs is wel gedaald maar ligt volgens de Commissie nog altijd op een redelijke 34 cent per liter. Er is volgens de Commissie wel een daling van de prijs, maar die was voorheen behoorlijk

hoog. De private opslag voor bepaalde zuivelproducten wordt wel verlengd tot september 2015.

Ook de daling van de varkensprijzen heeft volgens de Commissie te maken met de productiestijging in 2014. De prijsdaling is ook een cyclisch gegeven: de prijzen dalen in de winter en stijgen in de zomer. Daarom oordeelt de Commissie dat een interventie voor de varkenssector niet nodig is. Ze werkt wel aan het ontsluiten van alternatieve markten in Azië, meer bepaald in Korea en de Filipijnen.

De maatregelen van 2014 voor groenten en fruit zijn verlengd tot en met juni 2015, met een aantal lichte aanpassingen.

Als conclusie wil de Commissie verder inzetten op het vrijmaken van nieuwe markten buiten de Europese Unie. De Commissie zal de evoluties op de markt nauwgezet opvolgen, zodat ze indien nodig snel kan ingrijpen.

De lidstaten waren het eens met die conclusie. Sommige lidstaten pleitten voor een rentevrije afbetaling van de superheffing inzake zuivel en voor een opslag van kaas. Ook inzake varkens vroegen tien lidstaten, waaronder België (daarnaast ook Roemenië, Denemarken, Frankrijk, Hongarije, Griekenland, Letland, Luxemburg, Malta en Ierland) naar private opslag. België heeft ook voorgesteld om een bepaald deel van de stock lichter af te slachten zodat er minder vlees op de markt komt. De andere lidstaten hebben zich bij dat voorstel niet aangesloten. De vrije enveloppe bij de interventie voor groenten en fruit, die impliceerde dat de lidstaten vrij konden invullen voor welke groente- of fruitsoort ze ondersteuning zouden krijgen, werd niet meer opgenomen bij de verlenging van de steunmaatregelen. Dat heeft te maken met budgettaire redenen en met het feit dat er van deze mogelijkheid weinig gebruik werd gemaakt. Sommige lidstaten vroegen om de maatregel terug op te nemen.

Uiteindelijk heeft de commissaris zich bereid verklaard om nog eens na te denken over de superheffing, op basis van de volledige informatie over de overproductie, die in maart beschikbaar zal zijn. Hij zette ook de deur op een kier voor eventuele maatregelen voor de varkenssector.

1.3.3. Diversen

Bij de diversen werd gesproken over de toekomst van de Europese suikersector. In 2017 worden de quota afgeschaft. Italië vroeg de oprichting van een highlevelgroup om het post-quotatijdperk goed voor te bereiden. Het voorstel genoot heel wat steun onder de lidstaten. Ook België stond er vrij positief tegenover. De Europese Commissie was bereid om erover na te denken.

2. Bespreking

De heer *Bart Dochy* zegt dat de landbouwsector in het algemeen, en de varkenssector in het bijzonder, vooral moeite heeft met het feit dat de Europese Commissie niet lijkt te beseffen dat het Russische embargo een belangrijke impact heeft op de prijzen. Daardoor worden er ook geen maatregelen genomen, hoewel deskundigen wel op dat verband wijzen. Alleen met Europese maatregelen kan de marktwerving worden beïnvloed. Het lid vraagt zich af waarom de Europese Commissie daar niet van te overtuigen is.

Mevrouw *Sabine Vermeulen* begrijpt dat negen lidstaten pleitten voor een rentevrije afbetaling van de superheffing. De commissaris is bereid om daarover na te denken. Heeft dat alleen te maken met het Russische embargo?

De heer *Herman De Croo* stelt vast dat de meeste appels en peren die niet geplukt worden, ook niet naar beneden vallen. Kan dat een effect hebben op de opbrengst van het volgende seizoen? Sommige vruchten vallen toch af. Welk effect heeft dat op de bodem?

De voorbije maanden waren er in wetenschappelijke kringen berichten over de nadelige gevolgen van melkconsumptie. Inzake voeding heeft men ook te maken met diverse modeverschijnselen. Komt dat ter sprake binnen de Ministerraden en zo ja, in welke zin? Hebben dergelijke opinies impact op de beslissingen?

De heer *Bart Caron* begrijpt dat er een gedeeltelijk akkoord is over de verordening rond de biologische landbouw. Wat is het standpunt van België en Vlaanderen?

De heer *Francesco Vanderjeugd* vindt het positief dat commissaris Hogan toch de deur op een kier zet voor steun aan de varkenssector. De commissaris zal een oordeel vellen op basis van meer uitgebreide informatie. Zal Vlaanderen de cijfers waarover het beschikt doorgeven om aan te tonen dat de prijsdaling niet het gevolg is van overproductie? De Europese Centrale Bank pompt nu geld in de economie. Is het correct dat de huidige positie van de euro ervoor kan zorgen dat de deur naar Rusland weer opengaat?

De heer *Jos De Meyer* merkt dat tien lidstaten pleitten voor maatregelen voor de varkenshouderij. Blijkbaar is men het niet eens over de definitie van een crisis in de varkenshouderij. Voor de volgende Ministerraad Landbouw zal er dus nog voorbereidend lobbywerk moeten worden geleverd. Bij het volgende verslagmoment zal hij dat verder opvolgen.

Mevrouw *Tinne Rombouts* vraagt zich af of de Raad het soms ook heeft over thema's die in eerste instantie thuishoren bij andere bevoegdheden, maar die toch een impact hebben op Landbouw, bijvoorbeeld de instandhoudingsdoelstellingen. Of zijn er andere kanalen om dit te bespreken?

Mevrouw *Patricia De Clercq*, adjunct-kabinetschef Landbouw van minister Schauvliege, antwoordt dat de terughoudendheid van de Commissie rond de steun aan de varkenshouderij samenhangt met het liberale standpunt van de commissaris dat de markt zichzelf moet rechtekken. Het heeft daarnaast natuurlijk ook te maken met centen. Vlaanderen legt zich daar natuurlijk niet bij neer, stelt mevrouw De Clercq. Er wordt zeker lobbywerk verricht, beklemtoont de spreker. Er is een akkoord met alle betrokken partners, onder meer de landbouworganisaties en de slachthuizen, over het voorstel voor het lichter afslachten van varkens en de private opslag van varkensvlees. Dat moet echter worden geïmplementeerd op Europees niveau, zo niet zou onze markt overspoeld worden door varkensvlees uit andere lidstaten. Dat voorstel werd op het niveau van de experts besproken met een aantal van de tien lidstaten die vinden dat er maatregelen moeten worden genomen. Er is een grote luisterbereidheid, maar er is geen bereidheid om daar ook premies aan te koppelen. Vlaanderen zal daar zeker verder op inzetten. Het is positief dat het standpunt van de commissaris gedurende de vergadering geëvolueerd is en dat hij de zaak nog eens opnieuw zal bekijken. Mevrouw De Clercq deelt mee dat Vlaanderen blijft inzetten op lobbywerk, maar ze vreest dat het moeilijk zal zijn om de Europees Commissaris te overtuigen.

De commissaris zal de vraag van de zuivelsector naar een renteloze afbetaling van de superheffing bekijken in functie van de grootte van de eventuele superheffing. De technische vraag over de appels en de peren wordt voorgelegd aan de administratie. De Raad heeft zich nog niet gebogen over de eventuele

nadelige gevolgen van melkconsumptie. Op dit ogenblik gaat de melkconsumptie zeker niet achteruit, maar neemt nog toe.

Het FAVV onderzoekt of er voor bepaalde producten weer uitvoer naar Rusland mogelijk is. In de Raad werd wel opgemerkt dat de onderhandeling met Rusland best op Europees niveau zou gebeuren.

Mevrouw Rombouts vroeg of de instandhoudingsdoelstellingen ook kunnen worden geagendeerd op de landbouwrap. De adjunct-kabinetschef antwoordt dat de bevoegdheden van de verschillende raadsformaties strikt zijn afgelijnd, maar het is mogelijk als het voorzitterschap dat beslist. Momenteel staat het echter niet op de agenda.

Op de vraag over de biologische landbouw vult de heer *Pieter Lietaer* aan dat België en Vlaanderen een voorstel tot verduidelijking van de wetgeving steunen.

3. Toelichting bij de visserijdossiers door mevrouw Barbara Roegiers

3.1. Raad 10 november 2014

3.1.1. Vangstmogelijkheden diepzeebestanden 2015 en 2016

De Belgische vloot vist niet op diepzeesoorten, dus hiervoor was geen Vlaamse interventie voorzien, deelt mevrouw *Barbara Roegiers* mee. De kennismaking met de nieuwe commissaris, de Maltees Karmenu Vella, was natuurlijk wel interessant.

3.2. Raad 15-16 december 2014

3.2.1. Vangstmogelijkheden Zwarte Zee

Dit punt is vooral belangrijk voor Bulgarije en Roemenië. België is daar niet in tussengekomen.

3.2.2. Vangstmogelijkheden Europese en niet-Europese wateren

Een van de belangrijke doelstellingen van het nieuwe GVB is om alle bestanden naar het maximale duurzame opbrengstniveau (MSY) te brengen, waar mogelijk in 2015 en ten laatste in 2020. Om uitstel te krijgen, moet men vooral socio-economische argumenten aanhalen. De initiële voorstellen van de Commissie hadden een grote socio-economische impact op de Belgische vloot, stipt de spreker aan. Als voorbeelden verwijst mevrouw Roegiers naar tong in het Oostelijk Engels Kanaal, waarvoor een daling van het quotum met 60 percent werd voorgesteld, en naar tong in de Keltische Zee met een daling met 35 percent. Tong is goed voor vijftig percent van de waarde van de omzet van de visserijvloot. De verschillende kortingen op de tongbestanden waren samen goed voor een verlies van 12 miljoen euro of zestien percent van de totale omzet. Vermits tong een doelsoort is, leidt een vermindering van het quotum ook tot een vermindering van de bijvangsten. Zo komt men uit op een verlies van een derde van de totale inkomsten van de Belgische vloot.

Zowel het politieke als het administratieve niveau hebben zich ingezet voor een bijsturing, geeft de spreker mee.

Mevrouw Roegiers overloopt vervolgens de belangrijke resultaten voor Vlaanderen:

- tong in de Keltische Zee (VIIIfg): -15 percent (i.p.v. -35 percent in voorstel COM);
- tong in het Oostelijk Engels Kanaal (VIId): -28 percent (i.p.v. -60 percent);
- tong in de Golf van Biskaje (VIIIab): status quo (i.p.v. -10 percent);
- tong in de Noordzee (II & IV): status quo (i.p.v. -5 percent);
- roggén (Noordzee en westelijke wateren): status quo (i.p.v. -20 percent).

De vermindering van de reductie werd mede mogelijk gemaakt door een aantal technische maatregelen die kunnen leiden tot een grotere selectiviteit van de visserij. België heeft zich ook bereid verklaard om enkele paai- en broedgebieden in het Oostelijk Engels Kanaal te sluiten, vooral om de jonge vis beter te kunnen beschermen.

3.2.3. Implementatie aanlandingsplicht

In dit kader wordt momenteel de Omnibusverordening besproken, schetst mevrouw Roegiers. Het initiële voorstel van de Commissie over de aanlandingsplicht dateert al van december 2013. In de nieuwe basisverordening wordt de sector verplicht om voor de pelagische visserij, maar ook de visserij in de Oostzee, vanaf 1 januari 2015 aan te landen. Dat wordt een grote omschakeling, want nu zijn er net verplichtingen om bijvoorbeeld ondermaatse vis wel terug te gooien. De Europese instellingen zijn er echter niet in geslaagd om voor 1 januari 2015 een akkoord te bereiken. Dat is vooral een probleem voor de pelagische vloten. Voor België had dat geen rechtstreeks effect. Voor de visserij waarin de Belgische vloot actief is, treedt de aanlandingsplicht pas op 1 januari 2016 in werking.

3.3. Raad 26 januari 2015

3.3.1. Voorstel meerjarenplan Oostzee

België of Vlaanderen heeft geen rechtstreekse belangen in de Oostzee. Het meerjarenplan heeft echter wel een belangrijke precedentswaarde als eerste meerjarenplan onder het nieuwe GVB. Daarom volgt Vlaanderen het actief op en onderzoekt ook of dit voorstel overeenkomt met de bepalingen van het Verdrag van Lissabon en het nieuwe GVB. Geruime tijd waren er ook discussies tussen de Raad en het Europees Parlement over de precieze bevoegdheidsverdeling. Voor Vlaanderen is het vooral belangrijk dat er voldoende manoeuvreerruimte is om flexibel te kunnen inspelen op veranderingen in de visserij. Om iets te veranderen aan beslissingen die via codecisie tot stand zijn gekomen, is er al snel ongeveer twee jaar nodig.

3.3.2. Implementatie aanlandingsplicht

Het Letse voorzitterschap en de Commissie hebben een stand van zaken gegeven over de Omnibusverordening. Het Europees Parlement heeft duidelijk aangegeven dat het bijkomende toegevingen wil doen om toch tot een akkoord te kunnen komen met de Raad, op voorwaarde dat de Raad aanvaardt om jaarlijks een rapport op te stellen over de implementatie van de aanlandingsplicht.

Heel wat lidstaten waren ongerust over de mogelijke zware bijkomende administratieve lasten en over de verantwoordelijkheid van de lidstaten bij opslag van ondermaatse vis. Het is de bedoeling dat er op 29 januari tussen het Europees Parlement en de Raad een politiek akkoord wordt gerealiseerd over de aanlandingsplicht, zodat de Omnibusverordening zo snel mogelijk in voege kan treden voor onder meer de pelagische visserij.

4. Bespreking

Mevrouw *Sabine Vermeulen* schetst dat tong is opgenomen in de betalingsbalans voor de quotaruil met Noorwegen. Dat past binnen het bilaterale visserijakkoord. Heeft de vermindering van de Belgische quota voor tong een invloed op het Belgische aandeel in de betalingsbalans met Noorwegen?

De heer *Jos De Meyer* begrijpt dat de attachés richtlijnen krijgen van de ministers. In het Vlaams Parlement worden echter geregeld moties goedgekeurd in verband met Landbouw en Visserij, met aanbevelingen aan de regering en aan de betrokken minister. Daar staan soms zaken in die verband houden met het Europese beleid. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat het parlement richtlijnen geeft aan de attachés, maar de moties kunnen echter wel inspiratie bieden, meent het lid.

Mevrouw *Barbara Roegiers* merkt op dat in de betalingsbalans met Noorwegen nog slechts tien ton Belgische tong zit. De voorbije jaren werd er actief gelobbyd bij de Commissie om het percentage van tong in die balans te verminderen. Met Noorwegen ruilt de EU vooral Arctische kabeljauw en dat bestand doet het heel goed. België ontvangt door het akkoord vooral bijkomende Noordzeeschol. Bij de verdere onderhandeling met Noorwegen zal er zeker worden geijverd voor een verdere daling van het tongquotum. Enkele jaren geleden was het nog vijftig ton. Het zal wel moeilijk zijn om die bijdrage helemaal tot nul te laten dalen, want het is de bedoeling dat elke lidstaat een bijdrage levert, besluit de spreker.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Jelle ENGELBOSCH
Francesco VANDERJEUGD,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

EC	Europese Commissie
EU	Europese Unie
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
GVB	gemeenschappelijk visserijbeleid
MSY	maximum sustainable yield / maximale duurzame opbrengst